

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50.—  
Pol leta . . . „ 26.—  
Četrt leta . . . „ 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . „ 66.—

Posamezne številke  
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravnništvo:  
Maribor, Koroška ulica  
št. 5. — Telefon št. 220.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80  
od enoredne petifvrste!  
pri večkratnih oznanilih  
— popust. —

„Straža“ izhaja v pon-  
deljek, sredo in petek.  
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more  
govoriti vsak dan od  
11. do 12. ure popoldne.

# STRAŽA

**Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.**

76. številka.

Maribor, dne 16. julija 1920.

Letnik XII.

## Maribor obsodil italijanska nasilja in vandalizem!

Poročila o laškem divljanju zoper Slovence v neodrešeni domovini so silno vznemirila mariborske Slovence. Takoj, ko so prišle v sredo proti večeru prve vesti, so se jelo zbirati gruča, ki so hotele dati svojemu ogorčenju javnega duška. Drugi so jih pomirjevali, naj počakajo do drugega dne, da pridejo obširnejša in točnejša poročila. Vsaka nova vest je potrjevala prejšnjo in dodajala nova laška barbarstva. S tem je tudi razburjenje vedno bolj naraščalo.

V četrtek zvečer se po sedmi uri prično zbirati gruča na Glavnem trgu. Obširni prostor se polni vedno bolj in ob osmih je že napolnjen z množicami. Po osmi uri se zbero okrog Marijinega spomenika pevci in zapojejo mogočno: „Buči morje adrijansko.“ Nato stopi na stopnice osiveli mariborski prvoborilec doktor Rosina in nagovori množico. Nazdravil je naše mučenike s Primorja, ki morajo toliko trpeti od laškega nasilja in pozdravil dan osvobodjenja in združenja vseh Slovencev. Za njim je imel navdušeni govor dr. Medved.

„Neizmerno težko mi je sedaj govoriti. Govoriti namreč moram pod utisom groznih zločinov in hudodelstev, ki so bila prizadeta našim dragim bratom in milim sestram na Primorskem, posebno v Trstu. Neverjetno je, da se more kaj takega zgoditi v 20. stoletju! Nam vsem silijo solze v oči in trepeteje presunjena srca. Kar se je zgodilo, je, kakor ognjena strela, zadelo celo Jugoslavijo, vso našo ujedinjeno domovino. Vnebovpijoči dogodki v Trstu so skupna zadeva naše domovine.

Kaj storiti v tem nad vse mučnem položaju?

Menim, da mora naša domovina takoj trojno nalogo izvršiti, nemudoma jo izvesti!

Prvič: pripraviti sredstva, temeljita in učinkujoča, da se kaj takega v mejah naše Jugoslavije ne bo nikdar več zgodilo. Tržaški dogodki ravno minuli dni se ne smejo nikoli več ponoviti! Taka sredstva najti in jih izvesti, je sveta naloga naše osrednje vlade. To delo prepustimo njeni modrosti in njeni energiji! Naj stori, kar smatra za najboljšo. Morebiti pride čas, ko naša narodna pesem „Naprej!“ ne bo samo himna, temveč bojni klic:

Naprej zastava Slave,  
Na boj junaška kri!

Morebiti boče treba doslovno izvršiti besede:

Z orožjem in desnico  
Nesimo vragov grom!

Takih dni se nam ne bi bilo treba bati. Vsaj vemo, da je srbski vojak najboljši vojak na svetu, da so hrvaški in slovenski junaki vedno vrli in pogumni ostali. Toda Bog nas varuj vojske! Nikdo se je ne more želeči, prevelike so njene žrtve. Morebiti boče se naši vladi posrečilo, najti pota, da se zadeva mirnim potom reši. A častno se mora rešiti. Osveveta za našo oskrunjeno zastavo mora priti; ogromna škoda se mora povrniti; blago in dobro ime naše domovine mora dobiti zadoščenje!

Drugič: moramo vesoljnemu svetu pokazati, kakšnega sovražnika imamo ob Jadranskem morju. Italijani se hvalijo in hlinijo pred svetom, da so prvovrstni kulturnosci. Ali je pa kulturno delo, nedolžne in neoborožene ljudi zverinsko pobijati, ob belem dnevu ropati in pleniti, s satansko hudobnostjo hiše požigati, cerkve skruniti in predmete nedotakljivih svetišč uničevati? To je barbarstvo in podivjanost, ki v zgodovini svojih primer išče. Antanta je Italijo za čuvalja postavila našega zasedenega ozemlja. To je lep čuvaj in varuh, ki mori in pleni in požiga z zverinsko zlobnostjo. Antanta, daj nam drugih čuvaljev, če jih že zahtevaš, toda proč z ardit in banditi! Mi hočemo in zahtevamo po božji ter človeški pravici red in mir, pravico in varnost svojih svetinj!

Tretjič: moramo izraziti svojo iskreno ljubezen in neomajeno spoštovanje do svojih tako nepopisno kruto prizadetih bratov in sester na Primorskem. Bodite nam prisrčno pozdravljeni, Vi mučeniki in trpni! Poznamo Vas kot najboljšo narodnjake naše domovine. Raditega nas silno peče in boli, da se nad Vami udejskujejo Prešernove besede:

Manj strašna noč je v črne zemlje krili,  
Kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi.

Mi vemo, da je Vaše narodno prepričanje trdno in neomahljivo, kakor so skale ob Vaši obali, da je Vaše rodoljubje čisto, kakor valovi Vaše krasne Soče. Zato Vas tako iskreno ljubimo ter v teh strahovitih dnevih z Vami sočustvujemo. Vstrajajte, vsa domovi-

na je z Vami! Prosimo Boga in smo prepričani v globinah svojega srca, da se bodo nad Vami izpolnile besede Vašega pesnika Gregorčiča:

Le vstani, borni narod moj,  
Do danes v prah teptan,  
Pepelni dan ni dan več tvoj,  
Tvoj je — vstajenja dan!

Potem je zapela množica srbsko pesem: „Na more!“ Po petju se oglašajo tržaški Slovence železnicear Skerjanc iz Rojana, potem v imenu primorskih Slovenec dr. Zorzi, ki se v svojem govoru obrne do vlade, naj naredi konec temu neznosnemu stanju.

Goričani in Tržačani!

Naša ožja domovina, naše Primorje je oskrunjeno! Oskrunjena je naša zastava, katero so tržaški pobalini s pomočjo italijanskih junakov, takozvanih arditov in njih častnikov v torek zvečer vlačili raztrgano po tržaških ulicah. Tekla je v Splitu in Trstu slovenska kri! Banditi so nam uničili tržaški Narodni dom, za katerega smo se borili skozi desetletja in ki je bil naš ponos. Okajene razvaline naše narodne stavbe v največjem slovenskem mestu širle v zrak ter zahtevajo maščevanje.

Nikdar ne bo Trst obstojal brez Narodnega doma. Postavili si ga bomo zopet in sicer na drugem mestu, kjer bo vidna in večna priča naše narodne moči ob Adriji.

Minul je čas besedi in diplomatičnih razgovorov. Napočil je čas dejanj. Mi danes še ne vemo, kaj je ali bo ukrenila centralna vlada v Belgradu. Toda zastopnik mestne uprave ter zastopnik političnega okraja mariborskega naj jasno in odločno pove deželni in centralni vladi, kar narod in osobito mi, begunci iz Primorja, zahtevamo! Do trenutka ne vemo še, kaj bo vlada ukrenila, toda eno vemo že danes: da hočemo in bomo osvobodili naše brate ob Adriji in da hočemo priti zopet na jug.

Goričani in Tržačani!

Ura, za katero smo hrepeneli skozi poldrugo leto, bije. Naša vojna sila, naši fantje so najboljšo jamstvo, da je uspeh gotov. Zato srca kvišku in od tega trenutka naprej naj bo vsaki na svojem mestu!

## LISTEK.

### Ciril-Metodov dan v zasedenem ozemlju.

Izvirno poročilo iz Dornberga — Droščine.

Na predvečer so goreli kresovi po vseh hribih kot v mirnem času. Slovenske pesmi so odmevale od vasi do vasi in rakete so švigale na vse strani. Fantje so streljali s puškami in po hribih so se oglašali vmes tudi topovi in strojne puške. Kje imajo vse to skrito? Bog zna! Ker je bila noč, zato se vojaštvo ni upalo hoditi na preiskavo. Drugi dan na vse zgodaj smo se zbrali, ter šli k maši kot po navadi. Vedeli smo, da z mirnostjo in potrpežljivostjo ne dosežemo nič, zato smo sklenili, da poskusimo s silo. Vsi smo si pripeli na prsa slovenske trakove, dobili smo lepo in veliko slovensko zastavo ter jo izročili največjemu in močnemu fantu, zraven postavili šest krepkih fantov za stražo, postavile so se vsa dekleta in fantje v štiristop, zapeli „Hej Slovenci“ in korajžno stopali po Dornbergu naravnost v cerkev. Navdušenost pri pogledu na zastavo je bila taka, da je dosti ljudi jokalo. Ko smo šli iz cerkve, se nam je k pohodu pridružila skoraj cela vas. Naenkrat zagledamo celo Prvačino in Gradišče v slovenskih zastavah. Bilo je zjutraj in oficirji so še vsi spali, le nekaj vojakov je z začudenjem gledalo, kaj to pomeni. Tedaj pride prvaška muzika nas povabi k maši v Prvačino. In šli smo vsi in vriskali in peli smo, ko smo videli, da nobeden nam nič ne reče. Bilo je zato vse tiho, ker se je pripravljala huda ura. Ko prikorakamo v Prvačino, nas je vse sprejelo v narodnih nošah in vse prevezano s slovenskimi traki. Mistili smo, da se nas bojijo Italijani, ker nas je bilo več

ko tritisoč. Vse tri muzike zaigrajo slov. himno, vse se je odkrilo in vsi so tako peli, da smo jokali od veselja, komandirali so nam nastop in hoteli smo pred mašo iti v sokolski dom. Ko pridemo do pošte, naenkrat kot bi zrastle iz tal, se prikažejo pred nami vojaki z nastavljenimi bajoneti in vsi s pistolami v rokah zakričijo: „Stojte, zastavo dol!“ Na njivi za vsakim grmom tižola je čepel vojak s puško v rokah. Jaz sem bila prav pri zastavonoši in sem videla vse. Pristopili so karabinierji in hoteli vzeti našo zastavo. En čas so se ruvali, ker fant je tako tiščal, da so se mu vse mišice napele. Karabinier mu je nastavljen samokres na prsa in tudi vsi vojaki puške. Stresla sem se, ko sem videla na enega človeka na merjenih toliko cevi. „Ako ne izročite zastave mi streljamo“, je rekel karabinier. Tedaj so zakričali vsi fantje: „Hura!“ in preden so se Italijani zavedli, kaj je, je že tekel fant z zastavo po njivah kot divji in zastava je bila rešena. Iz vsacega okna je gledala puškina cev. Kdo bi si bil mislil, da se bo spravila na fante, ki niso bili oboroženi z drugim kot z golimi rokami in proti njim cela oborožena vojska! Naenkrat so začeli lahoni trgati vsem slovenske znake. Otrokom so vzeli papirnate zastavice jih prižigali in mahali z gorečimi po zraku in kričali: „Bandere slave, bandere slave, bandere slave!“ Dekleta, ki niso mogle drugega, so jih opljuvale. Neka mati je držala na rokah otroka, ki je imel privezane lase z slovenskim trakom, temu otroku je hotel neki vojak strgati trak, mati je vojaka opraskala in mu rekla italijanski: „Otrok je moj, vašega ni tukaj nič kot česta, po kateri se lahko vrnete v Kalabrijo!“ „Matadeta baba“ je rekel vojak in jo pustil.

Tedaj zagledamo spet celo procesijo s slovensko zastavo na čelu, ki koraka z Gradišča in vedeli smo, da bo spet boj za zastavo! Tedaj smo dobili še večjo korajžo, ker toliko nas je bilo, da gotovo ni še videla Prvačina toliko ljudstva. Tedaj smo se napra-

vili vsi k maši, naše zastave so se zopet prikazale in mislili smo si, da sedaj se nas prav gotovo bojijo, ker ni bilo več videti nobenega vojaka. Ko smo prišli pred cerkev, so nas že spet počakali in vstavili. Šli so tam zadaj po pokopališču, da so prišli k cerkvi prej kot mi, a sedaj ni bila šala, ker vse puške so začele pokati kot v vojski. Ko so naši fantje videli že kri, tedaj so bili kot divji, vsak je pograbil v roko, kar je dobil: bodisi kamen, kol, vile ali kar že bodi. Puške so pokale, bajoneti so bliskali, ljudje kričali in jokali, tukaj se je prikazal ranjen mož, tam sin, tam otrok. Zastavonoša iz Gradišča se je dušil s karabinierjem in mu je rekel: „Vzel mi boš zastavo, ako bom mrtev poprej ne, a še tistikrat ne prav lahko, ker jo bodo branili drugi. Bilo ga je grozno gledati, ležal je ves krvav na tleh in v rokah je tiščal našo zastavo. Karabinier mu je pomeril v glavo samokres, a ga pograbi za roko in mu vzame samokres ga vrže na tla in sedaj so vsi udrihali po karabinierjevi glavi.

Nek drug vojak je hotel zabosti Milkota Pahorjevega, a on je udaril po puški s kolom in bajonet je zadel karabinierja v trebuh in mu prišel na hrbtu ven.

Karabinier je bil umorjen od lastnega vojaka. Jaz sem se tiščala pri nekem drevesu in ni mi prišel pobeg na pamet. Telefonirali so po pomoč v Gorico, a ni bilo nobene, ker jih niso slišali; telefonske žice so bile vse porezane. Vojaki so se začeli umikati čeravno so bili oboroženi. Začeli so tekati po pokopališču. Naš Pepč in drugi fantje so tekli zadaj za hišami, da jim prestrižejo pot, a vojaki so zapazili njih namero in so tekli po bližnjih poteh tako, da so srečno prišli v kasarno, se zaprli in šli s puškami k oknu.

Smrti ni bilo razun karabinierja nobene. Le nekega so še ustrelili v glavo, a mislim da ni umrl.

Z balkona se nato oglašajo dr. Leskovar: „Osrednji vladi bom sporočil navdušenost, katere vlada med vami za trpinčene primorske brate in sestre, z ozirom na dogodke v Trstu in v Primorju pa vam kličem, raje umreti kot brez časti živeti.“ Po njegovem nagovoru je zapel zbor: „Lepa naša domovina!“ Potem je imel krepek, navduševalec govor dr. Müller, ki je predlagal sledečo resolucijo:

„Prebivalstvo Maribora, zbrano na protestnem zborovanju dne 15. julija, se zgraža nad preliti krv svojih bratov ob Adriji, nad barbarskim uničevanjem njihovega imetja, nad bestialnim nastopom italijanske soldateske in nahujskane druhal v Trstu in v Primorju.

Izražamo svoje ogorčenje nad tem, da oficijelni italijanski krogi niso pravočasno preprečili divjanja proti domorodnemu jugoslovanskemu življu v Trstu in Primorju, temveč so privolili v to, da so mogli celo vojak in častniki nemoteno požigati, pleniti in pobijati.

Najodločneje protestiramo proti temu, da so ententine velesile dovolile Italiji zasesti jugoslov. dežele, oni Italiji, ki pri vsem svojem nastopanju kaže nebrzdano sovraštvo proti jugoslov. prebivalstvu teh pokrajin.

Zahtevamo, da se Italiji vzame mandat okupacije in da druge ententine čete zasedejo Primorje, končno da se da narodu pravica, naj s plebiscitom izrazi voljo o svoji pripadnosti.

Vlada naj bo prepričana, da vsi kakor en mož stojimo za dosegom zaščite našega naroda v zasede-

nem ozemlju in da smo pripravljeni na vse žrtve, ki jih bo država zahtevala od nas.“

Resolucija je bila sprejeta z viharnim odobravanjem. V imenu žensk je imela še kratek nagovor gospa Schwarzova in potem je zapela množica: „Bože pravde“ in „Naprej“ ob čegar melodiji se je razvrstila sprevod, spredaj tabla z napisom: „Sčili — In tuje, zemljačne vtopi na dnu razpenjenih vajev.“ Potem tri zastave, vsaka ovita z žalnimi trakom. A še pred zastavami nekaj častnikov iz neodrešene domovine s sabljami v rokah. Tako se je pomikala množica, ki je med tem narasla na 10–12.000 glav po Gosposki, Slovenski ulici, Aleksandrovi cesti, po Kočedvorski ulici, čez Zrinjskega trg na Razlagovo ulico pred vojno poveljstvo. Tu se množica ustavi in z ulice nagovori vojaško poveljstvo prof. Ribarič. Pozival je merodajne oblasti, naj naredijo potrebne korake, ljudstvo je pripravljeno. Raz okna nagovori množico poveljnik posadke polkovnik Bogačević z daljšim krasnim nagovorom, ki je bil neprestano prekinjen od burnega odobravanja. Zatrjeval je, da bodo merodajni krogi izvršili svojo dolžnost, ljudstvo naj bo mirno in jim zaupa. Po nagovoru je množica zapela: „Bože pravde“. Slednjič je še nagovoril množico z okna posojilniški uradnik Julij Novak z izvanredno temperamentnim govorom. Med popevanjem narodnih himen, orlovske in sokolske koračnice se je množica v urejenem sprevodu vrnila nazaj. Omenjamo, da se je manifestacije udeležilo tudi mnogo Nemcev, drugi so gledali s ceste z očividnimi simpatijami.

## Italijanski kulturonosci v Trstu.

Italijanska druhal z ognjem.

Dogodki v Splitu so že itak podivjano italijansko druhal v Trstu tako posuroveli, da je navalila 13. t. m. okoli 4. ure popoldne na Narodni dom v Trstu s sekirami, kladi in puškami. Najprej so pobili okna, potem so vdrli divjaki med streli v poslopje, ga razbili kolikor mogoče in pometali skozi okna, kar se je dalo. Po devastaciji so obšli poslopje s petrolejem in ga zažgali na štirih voglih. Stavba se je vnela in pogorela, ker razkačena druhal ni pustila, da bi jo bili rešili ognjegasci. Od celega Narodnega doma so ostale samo gole stene kot črna priča italijanske kulture. Pri tej nečloveški podivjanosti ste od opeklin in vsled skoka iz tretjega nadstropja gorečega poslopja dve žrtvi smrtno ponesrečili, 26 oseb pa je bilo ranjenih od nožev, streliv in ročnih granat.

Od gorečega Narodnega doma je dila italijanska druhal do tržaške podružnice Ljubljanske kreditne banke, kjer je nasilno razbila vhode, uničila pohištvo in arhive, ostanke je pa pometala skozi okna in jih pod oknom zažgala. Po razdejanju še drugih slovanskih trgovin so se lotili demonstranti tudi Jadranske banke. Po celi banki so uničili pohištvo in arhive, le blagajn kljub naporu niso mogli razdehati, denar je torej ostal neoropan.

Za velikimi poslopji se je lotila druhal z razdrhalno roko pisarne dr. O. Rybara, dr. J. Wilfana in dr. K. Voduška. Uničena je tudi tiskarna „Edinosti“, Hrvatska štedilnica, Splošna hranilnica, kavar- na Commercio, razne slovanske gostilne, knjigarne in obrati.

Lopovščina z našo zastavo.

Od oblasti nevirana italijanska druhal je vdrila v svoji pekleni besnosti tudi v urad jugoslovanske delegacije, katerega je razbila in pometala vse mogoče iz poslopja na cesto. Demonstranti so iztaknili tudi našo zastavo, jo raztrgali in nosili dele zastave v slavnostnih sprevodih po mestu.

Pri vseh teh lintversko besnih izgredivih ni bilo nikjer opaziti kacega karabinijerja, ki bi bil vsaj skušal ustaviti naval druhal. Izgrediv v Trstu so se go tovo doigrali v sporazumu s „slavno“ italijansko vlado.

Nekega moža so ustrelili v trebuh in enega pa v roko. Peljali so jih v bolnišnico. Zefkinemu Lojzku, ki je držal zastavo, so odsekali prst. Drugih nesreč ni bilo. Dopoldne smo se vsi potikali še tešči po Prvačini, potem pa smo šli vsak na svoj dom. Fantje so si za spomin prinesli italijanske klobuke vse okrvavljene in polne laških las, ker so jih tako grabili, da mislim, da so vsi golavi. Popoldne je prišla pomoč, a naši fantje so šli vsak po svojem delu in se niso več brigali za lahono. Župnika iz Prvačine so zaprli zato, ker je hotel imeti mašo, rekli so, da je vsega on kriv. Popoldne je prišel avto in ga je peljal na Gradišče, da naj ukaže fantom, da naj vržejo zastavo z zvonika. Fantje so že poprej razbili vse stopnice in tako ni mogel nobeden v zvonik in zastava plapolala še sedaj gori. Pa mislim da ne bo dolgo. Kaj je Italijanom če razstrelijo zvonik, neumni so za kaj takega dovolj.

Danes so zaprli vse gostilne in postavili so na okna strojne puške in niti dva človeka ne pustijo skupaj se pogovarjati. Oni mislijo, da jim Bog ve kaj preti od naše strani. Vezbajo se tudi v streljanju. Ako bi bil našim fantom mogoč naskok, bi ne bilo treba se jim vezbati, zmetili bi Lahe brez orožja. Tisti Anglež od Maričke z Loga je tudi hodil z nani okoli, imel slovenski trak na prsih in je povsod kričal: „Živijo Slovenska, nič Italijanska.“

Mislím, da imaš za danes zadosti! Poljub vsem od Zalke.

Italijani razbijali v Reki in drugih mestih Primorja.

LDU Bakar, 15. julija. Kakor v Splitu in Trstu so Italijani zdvijali tudi na Reki. Njihovo divjanje ni bilo nič manjše, kakor ono v drugih zasedenih krajih naše domovine. Vsled tega postaja položaj našega naroda vsak dan kritičnejši. Zjutraj se ne ve, kaj se bo zgodilo popoldne. Italijani na Reki so začeli pogrome v torek popoldne. Prijeli so tri naše ljudi in sicer samo zaradi tega, ker so na ulici med seboj hrvatsko govorili. Na kvesturi, kamor so jih odpeljali, so jih bičali, klofotali in jim rekli, da je to nagrada za Split. Eden izmed arditov je enega naših ljudi napadel z bodalom. Ako ne bi se bil napaden v zadnjem trenutku obranil z roko, bi ga bil ta ardit zabodel. D'Annunzijeve besna druhal se je ves dan pripravljala, da napade Sušak. V zadnjem trenutku je na povelje D'Annunzija samega opustila to nameno. Medtem so redne italijanske čete na Sušaku zabarikadirale most in izdale povelje, da ne sme po 20. uri na Sušaku nihče več biti na ulici. Vsa laška vojska je bila ves dan alarmirana. Imeli so tudi strojne puške in zasedli so obal vzdolž Rječine do kopališča. Dasiravno se je dozdevalo, da so vse to naredili, da ščitijo sušaško prebivalstvo, so vendarle po ulicah v večjih gručah demonstrirali proti domačemu prebivalstvu. Vpili so, da so pripravljene, zediniti se z D'Annunzijeve ardit in da odidejo skupno z njimi zasesti Bakar. Kakor se je naknadno doznalo, se je vse to pripravilo po nalogu z najvišjega mesta v Rimu. Včeraj je prišlo na Reki do nečuvnih italijanskih demonstracij in razbojništev. Lahki, podpirani po arditih, so napadli in oplenili vse naše trgovine. Prizanesli niso niti našim denarnim zavodom. Tako so najprej napadli trgovino čevljev Blažič, ki so jo popolnoma opustošili in blago do zadnjega kosa odnesli. Popolnoma uničena in oropana je tudi trgovina Komljanec i drug. Posebno barbarsko uničeni sta knjigarni Sikič in Trbojevič, kjer so demonstrantje razbili in zažgali vse police, knjige in ostalo pohištvo pa pometali v morje. Med tem je skupina arditov, med katerimi je bilo tudi mnogo reških italijanašev, navalili na prostore podružnice Prve hrvatske štedionice in Zadržne banke, kjer so razbili izložbena okna in nato ropali. Zelo je trpela Poljedelska banka. Opustošeni so tudi uradni prostori paroplovne družbe Ungaro-Croata. Tolpe so razsajale popolnoma podivjane in niso prizanesle niti lekar- nam, katerih lastniki so Jugoslovani. Zelo veliko škodo so povzročili besneži na lekarni Babič. Budakova lekarna je tako opustošena in razdejana, da je sploh ni več spoznati. Demonstrantje so začeli preganjati naše ljudi. V zadnjih dveh dneh je bilo mnogo Jugoslovancev aretiranih, med njimi župnik dr. Racki, ker je na Petrov dan v molitvi za kralja Petra rekel: „Čuvaj ga Bog pred sovražniki!“ Karabinijerji so razlagali te besede tako, da je duhovnik pri tem seveda mislil na Italijane. Včeraj se je govorilo po mestu, da so te žrtve odškodnina za Split. Med Jugoslovane na Reki vlada veliko razburjenje. Nihče si ne upa na ulico. Doslej pa še nihče ni skušal preprečiti vandalskega divjanja D'Annunzijeve arditov.

Kakor so Italijani razbili slovansko posest v Trstu in na Reki, so opustošili in požgali Narodno doma in slovenska poslopja tudi v Pulju, Pazinu, Koprnu in vseh večjih krajih Primorja. Nahujskane italijanske tolpe se klatijo tudi po deželi zasedenega ozemlja, kjer požigajo in ropajo slovensko imetje.

Ljubljana proti italijanski podivjanosti.

Vsled teh nezastisljanih opustošenj, nasilja in krvoprelitja v Trstu se je vršila 14. t. m. v Ljubljani velika protidemonstracija. Nastopili so pri tej protidemonstraciji razni govorniki, med drugimi pred deželno palačo predsednik Slovenije dr. Brejce, ki je

zagotovil demonstrante, da bo sporočil ogorčenje Ljubljane v Beograd z zahtevo naroda po maščevanju tržaških krutosti. Množice je nagovoril pred komando divizije general Dokič, ki je zagotavljal, da ima naša vlada armado, ki bo vršila svojo dolžnost, kot jo je na Koroškem. G. general je še opomnil ljudstvomaj se vrši naša protidemonstracija brez barbarstva, kulturna in visoko nad italijansko divjostjo v Trstu.

Po obhodu so se razšli demonstranti med petjem narodnih himen.

O protidemonstraciji v Mariboru poročamo na drugem mestu.

## Po dogodkih v Splitu.

LDU Split, 14. julija. Ameriški admiral je pozval vse ameriške bojne ladje, ki se nahajajo na Jadranskem morju, da pridejo v Split. Do sedaj sta dospeli bojni ladji „Olympia“ in ena križarka. Včeraj se je ukinila blokada Splita. Danes je došel iz Zadra parnik „Adria“. Ker so oblasti naknadno dovolile svečan pogreb umorjenega begunca Miša, se vrše velike priprave, da bo sprevod kar najbolj veličasten. V mestu se zbirajo prispevki za sirote umorjenega. Do včeraj so nabrali 10.000 K.

LDU Split, 14. julija. Ker so naše oblasti odbile zahtevo, da naj se mrtvi poveljnik Gulli pokopje z vsemi vojaškimi častniki z naše strani včeraj ob 1. uri popoldne, se je vršila na bojni ladji „Puglia“ pogrebna svečanost, kateri je prisostvovalo tudi 123 italijanašev iz mesta. Trupli poveljnika Gullija in umrlega mornarja so prenesli na torpedovko, ki je odpelala v Šibenik. Naše oblasti so izdale varnostne odredbe in je občinstvu prepovedan dohod na obal. Incidenta ni bilo.

LDU Split, 14. julija. Italijani so slikali dogodek tako, kakor da so bili oni napadeni in da niso oddali niti enega strela. Vsled tega je komisija, ki sestoji iz ameriškega admirala in naših oblasti, ugotovila, da so Italijani zelo mnogo streljali ter da so streljali celo iz bojne ladje „Puglia“, kar se vidi na ranah naših ljudi, ki so zadobili rane vsled streliv iz daljave.

LDU Split, 14. julija. Razpokošenje v mestu je zelo dobro. O zadovoljstvu Italijanov ne more biti govora. To je izjavil, kakor se govori, Italijanom sam ameriški admiral Andrews, ki se zgraža vsled izjave Italijanov, da oni sploh niso streljali.

## Upor italijanske posadke v Idriji

Ker so italijanski častniki naznanili vojaštvu, ki se nahaja v Idriji kot posadka, da bo moralo oditi v Albanijo, se je vojaštva polastilo tako silno ogorčenje in razburjenje, da je prišlo do očitnega upora. Vojaštvo je odpovedalo pokorščino častnikom, pometalo orožje proč ter se podalo na trg, kjer so Lahi klicali: Proč s kraljem! Proč z Italijo! Živijo Ljenuin! Naskočili so nato vojaške zapore in izpustili vojaške vjetnike, kateri so bili zaprti ponajveč vsled boljše vizma. Napravili so obhod po mestu, pozivali prebivalstvo, da se upre tuji gosposki in si pride v vojašnice po orožje. Grozna ploha in toča je prepodila vojaštvo, katero se je vrnilo v vojašnice, kjer so imeli navadni vojaki, pa tudi častniki nagovore, v katerih so pozivali vojaštvo, da zapusti zasedeno ozemlje in se vrne na svoje domove. Poveljstvo laške posadke je na vse strani telefoniralo po vojaško pomoč. Vojaštvo so spravili v vojašnice, osem častnikov pa aretirali. Vojaštvo je v vojašnicah ves čas prepevalo revolucionarne pesmi.

## Politične vesti.

Jugoslavija.

Seje ministrskega sveta v Beogradu se vršijo pod vplivom zadnjih dogodkov v Splitu in v Trstu. Med našimi ministri se je pokazala edinstvenost, da treba nastopiti napram italijanski drznosti z ostrimi odredbami. — Ministrski svet je razmotrival tudi vprašanje izvoza, središnje zadruga in pokrajinskih vlad.

Krik po časopisju o vladni krizi se je razblinil vsled dogodkov ob Jadranu. Upati je, da se bo dosegel tudi glede rekonstrukcije pokrajinskih vlad sporazum še tekom tega tedna. — Sporna točka središnje zadruga se je omilila v toliko, da bo vršila izvozne funkcije, dokler se ne osnuje središnja zadruga, centralna uprava. Živila se bodo nabavljala od kmetov po svetovni ceni. Minister prehrane more dovoliti izvoz stare koruze do 31. dec. t. l.

Danes bo zopet seja narodnega predstavništva. Na dnevnem redu bo: ratifikacija mirovne pogodbe z Nemčijo in drugo branj volilnega zakona.

Določena je od naše vlade posebna komisija za uravnavo mej s sosednimi državami. V komisijo je imenovan general Dušan Stehrič. Prvo delo komisije bo določitev mej med Jugoslavijo in Avstrijo.

Albanske čete, naščuvane in oborožene od Italijanov, so začele sovražnosti napram našim stražam v južni Srbiji. Pri teh spopadih pa so doživeli Albanci občutne poraze in izgube.

LDU Beograd, 14. julija. „Balkan“ javlja v Tirane, da se vedno bolj kaže tendenca albanske vlade, da pride pod vpliv italijanske vlade. Na drugi strani pa se opaža, da se uporniki okoli Valon

tež nameri upirajo. Izjavili so albanski vladi, da bodo nastopili proti njej, ako se postavi pod italijanski vpliv.

#### Italija.

Zadnje vesti iz Rima govore dovolj jasno, da se je izvršil D'Annunzijeve vpad na Reko v sporazumu z italijansko vlado. Sedaj namreč namestila italijanska vlada proglasiti reške legionarje za redno laško vojsko ter odpraviti demarkacijsko črto med Reko in Italijo. V najkrajšem času bodo smatrali Italijani Reko kot pravomočno zasedeno po italijanski vojski.

#### Konferenca v Spa-i.

Konferenca v Spa-i se peča z vprašanjem dobave premoga iz Nemčije. Nemčija je predlagala, da zamore dobaviti mesečno le 1.1 milijona ton. Zavezniki zahtevajo zvišanje te količine na 2.4 milijona ton. Upati je, da bo zbil nemški minister za zunanje zadeve zahtevo 2.4 milijona na 1.8 milijona ton. Zavezniki tudi izjavljajo, da so pripravljeni olajšati Nemčiji preskrbo rudarjev.

#### Čehoslovaška.

Snuje se med Čehoslovaško in Jugoslavijo tajna pogodba vojaško-gospodarskega značaja. Tozadevna pogajanja se bodo začela istočasno v Beogradu in v Pragi, kakor hitro bo zaključena konferenca v Spa-i in bo čehoslovaški zunanji minister prost.

#### Poljska.

Iz Poljske se je javilo nad pol milijona oseb obojega spola za vojna dela, med temi 100 tisoč za vojno službo.

Poljska dementira boljševiske vesu, da bi bile ruske čete dosegle gališko mejo in ogrožale: Lvov in Varšavo. Boljševiške čete so oddaljene od Galicije 150—200 km. Poljska armada ni nikakor tako razbita, da bi ne bila zmožna za nadaljevanje boja.

Vrhovni svet, naprošen od Poljske, da zanjo posreduje, se je odločil za posredovanje med Poljsko in Rusijo pod sledečimi pogoji: Vrhovni svet naj določi meje in vprašanje Gdanskega in Tešina. Poljske čete se morajo umakniti na črto Grodno-Brest-Litowsk, sovjetske čete pa napredujejo do črte, ki je od prejšnje oddaljena 50 km. Zavezniki bodo pa podpirali Poljake, ako bi boljševiki prekoračili pravo poljsko mejo.

#### Rusija.

Rusija je sprejela temeljne pogoje za trgovska pogajanja med Anglijo in Rusijo. Anglija je nato z ostalimi zavezniki ponudila Rusiji premirje.

#### Azija.

Kemal paša, ki je žel nekaj uspehov in raztrobil splošno mobilizacijo, je sedaj s svojo vojsko na begu pred Grki, ki prodirajo v notranjost Male Azije.

Za nadvlado na Kitajskem se borita dve stranki z oboroženo silo. Državljanska vojna na Kitajskem je v teku.

## Dnevne vesti.

**Letošnji zlatomašniki.** Zlatomašniški jubilej obhajajo letos v naši škofiji: g. Janžekovič Lovrene, župnik v Veržetu; g. Meško Martin, šk. duh. svetovalec in župnik v Kapeli; g. Skorjanc Franc, vpo-kojeni župnik v Slovenjgradu. Čestitamo! Na mnoga leta!

**Kako delajo Čehi za plebiscit.** V prejšnjih madžarskih stolicah Orava in Spiš pod Visoko Tatro je ljudsko glasovanje za češko ali za poljsko državo. Češki državniki sicer niso katoliškega naziranja, toda so praktični možje, ki znajo uporabiti vsa sredstva, ki peljejo k cilju. Na Oravi in na Spižu je ljudstvo katoliško, verno in pobožno. Češka vlada prireja tem ljudem romanje v češke božjepotne kraje. Od nepametnih časov so zahajali na starodavno poljsko božjo pot Čenstohovo. Da jih odvrne od Poljakov, je priredila češka vlada romanje na Velehrad na Moravsko, dala posebni vlak, plačala vse druge izdatke, in za vodnika je dala romarjem stotnika Opravil. V Pragi se je obrnil Opravil na znanega voditelja čeških katoličanov monsignora Stojana, da bi se posvetil romarjem. Poleg tega je pozvala vlada župnika Hlinko, da bi govoril romarjem. Na slavno božjo pot svetil Hostyn na Moravskem je priredila romanje iz Sloveje. Prišlo je 1600 oseb in 16 duhovnikov. Češka vlada jim je dala dva posebna vlaka z vozovi I. in II. razreda z velikimi popusti. Čehi so pač praktični možje, ki znajo delati reklamo.

**Učiteljsvu!** Ono učiteljsvo na Stajerskem in Koroškem, kakor tudi ono, ki je v kakih tečajih, se s tem obvešča, da šolska oblastva z isto naklonjenostjo dovoljujejo dopuste za udeležbo v Mariboru, kakor za Beograd. V tem pogledu tedaj ne more delati zaprek nihče in nikjer. Treba se je le pravilno javiti in navesti čas dopusta. Vsem, ki so doposlali doslej denar, pošljemo v kratkem po pošti taborske izkaznice.

**Za Slomškovo zvezo.** Na dekanijski konferenci v Mariboru so udeleženci izrazili svoje veselje nad tem, da se Slomškova zveza razširja tudi po naši škofiji. Krščansko misleče učiteljsvo bo organizirano v Slomškovi zvezi še z večjo vnemo in odločnostjo delovalo zajedno z duhovščino za umsko, нравno in gospodarsko povzdigo našega ljudstva!

**„Delavec“** je posvetil cel članek prvemu sokolskemu nastopu v Prekmurju. Iz celega poročila odseva: žalost, mačje solze in razočaranje, ker tičji polet Sokolov v Prekmurje je bil velik fiasko. Prekmureci so javno pokazali, da dobro poznajo narodnem blagru nevarno ptico Sokola, radi tega so se mu tudi ognili. „Delavčeva“ trditev, da bi bil regent Sokol, je budalost, ker ga liberalni hrvatski časnik „Rječ“ naziva — jugoslovanskega Orla. Z isto pravico torej kot poriva regenta „Delavec“ v sokolsko gnezdo, bi ga lahko tudi „Straža“ v orlovsko.

Konstatiramo, da je „Mariborski delavec“ z dne 15. julija hujskal proti našemu I. slovanskemu orlovskemu taboru. Orlovski tabor je katoliška prireditelj, pa je tudi narodna slovanska prireditelj, ki ima namen pokazati vsemu svetu, da je Maribor slovensko mesto. Hujskanje proti slovanskemu orlovskemu taboru torej „Mariborskemu delavcu“ v narodnem oziru ne dela posebne časti. Razun tega obiščejo ob orlovskem taboru Maribor gostje iz tujih držav, iz Čehoslovaške, Francoske, Švice, Belgije, Angleske, Amerike. Če torej „Mariborski delavec“ hujska proti naši prireditvi, je to skrajno netaktno in se nikakor ne sklada s staroznano slovansko gostoljubnostjo. Menimo pa, da se s takim pisanjem ne skladajo vsi mariborski pristaši JDS.

**Nov vlak** si želijo prebivalci ptujskega okraja. Do zdaj vozita dnevno samo dva vlaka: prvi proti Mariboru v jutranjih urah ob 5.43, drugi popoldne ob 4.09, iz Ptuja proti Središču pa ob 19. in ob 21. uri. Ako imaš torej v Mariboru večji opravke, potrebuješ za to dva dni, ako nočeš žrtvovati dve noči. Dosedanja vlaka sta res le za mestjane, ki imajo do koldovra samo nekaj minut. Kdor pa stanuje na deželi, mora po noči od doma in pride po noči domu. Res zelo vabljivo! Za ptujski okraj se že pod staro Avstrijo nikdo ni brigal, prav po mačevsko, ravna z njim tudi naša Jugoslavija. In zakaj? Ker ni moža, ki bi storil za druge potrebne korake. Vse leta samo za zabavo in za dobičkom, bodisi zdaj ta ali oni. Veljal bi rad pred svetom eden več kot drugi, dela se pa premalo in uspeh je potem seveda samo — velika ničla.

**Za dijaško kuhinjo.** Na gostiji Alojzij Zorman —Terezija Puh pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se je nabralo za dijaško kuhinjo v Ptuj 150 K. Prisrčna hvala!

**Prepovedano** je od deželne vlade dajati v krmi eni osebi več ko pol litra vina, prepovedano je popivati in kaditi mladostnim (17 letnim), prepovedano je točenje po 9. uri, prepovedana sta godba in ples, prepovedano je uradovati v gostilnah... a za vse te koristne in potrebne prepovedi se v dravski dolini ne zmeni več nihče, ne krčmarji, ne orožniki, ne občine.

**Glavni tajnik** Slovenske kmetijske družbe, inženir Lah, si s svojim čudnim pristranskim postopanjem ne zna pridobiti zaupanja kmetskega ljudstva. Sem že star član Kmetijske družbe, a niti v Gradcu ni bilo opaziti, da bi kak član pisarniškega osebja uganjal tako gnusno politiko, kot jo uganja Lah. Gospodine Lah, povemo vam, če boste uganjali tako liberalno in samostojno politiko v pisarni Kmetijske družbe, bomo z vami govorili drugo besedo. Pojdite raje k uredništvu „Kmetijskega lista“ ali „Domovine“! Mi kmetje hočemo v svoji organizaciji nepristranske uradnike. Če vam je to premalo, pridemo z dokazi. — J. Br.

**J. Petan** se bere na sliki našega vrlega rešitelja Maribora, generala Majstra. Pa ne, da bi bil to oni „Petan“, ki je do preobrata v „Marburger Zeitung“ tako strupeno in tolikrat karikiral Slovence, zlasti politike in voditelje? Po svetovno zasluženem shodu šentjanžkem ob Meži je naslikal med drugimi dr. Korošca in dr. Verstovška kot osla in kozla. Če bi to imel biti isti umetnik — potem je res ironija usode...

**Napredovanje** naših častnikov. Na rojstni dan našega kralja Petra je napredovalo v naši armadi 610 častnikov, kateri so poprej služili v avstro-ogrski armadi, ter 160 častnikov bivše srbske vojske. Rezervni častniki tokrat niso napredovali.

**Za uradništvo** v Macekoniji. Vlada je sklenila, da se uradnikom v Macekoniji računa 8 mesecev službe za eno leto in da se jim povišajo plače za 35 odstotkov.

**Dinar raste.** Iz Dunaja nam prihajajo dan na dan vesele vesti, da dinar raste, da je dosegel liro, in jo je že celo tudi prekoslil. Lira ostaja vrednost, če dalje časa neizpremenjena. Na dunajsko borzo zelo ugodno vpliva zmaga dinarja nad liro v Curihu.

## Mariborske vesti.

**Proslava rojstnega dne kralja Petra** se je v Mariboru vršila zelo slovesno. Dopoldne je knezoškof dr. Napotnik v stolnici služil slovesno sv. mašo, katere so se udeležili zastopniki uradov, vojaštvo in obilo ljudstva. Zvečer se je v oficirskem domu vršila dobro aranžirana in lepo izvršena prireditelj v slavnostni dvorani. Slavnostni govor je imel kapetan g. Ivanovič-Meeger, ki je proslavil kralja Petra kot osvoboditelja jugoslovanskih plemen izpod nemškega in madžarskega robstva. Sodelovali ste pri slavnosti Glasbena Matica in vojaška godba.

**Podružnica** osrednjega urada zoper navijačce cen, verižnike, tihotapce itd. se je ustanovila v Mariboru v poslopu državnega policijskega komisariata v Razlagovi ulici in že posluje. Ta urad, kateremu načeljuje policijski svetnik Mlekuš, bo najostreje kaz-

noval vse mu prijavljene slučaje verižništva, tihotapstva itd. Ta urad opozarja vse trgovce, obrtnike itd. da takoj označijo cene svojemu blagu, ozir cene svojim izdelkom v izloženih oknih, sicer bi moral urad proti vsakemu tozadevnemu prestopku postopati kar najostreje. Napisali smo te vrstice v svarilo in blagohotni opomin, da ne bi kdo vsled nevednosti trpel škode in imel nepotrebnih neprilik!

**Rožičke je že pokazal.** V Mariboru je začel izhajati nov časopis z imenom „Enakost“, ki je glasilo rdečkarjev. Ta listič že koj v prvi številki grize okrog sebe vse, kar ni njegove baže. Zaganja se v ljubljansko bogoslovno fakulteto, kateri predbaciva, da je spravila v svoje okrilje vse brezposelne katehete; zaganja se v dr. Korošca, katerega želi spraviti na zatožno klop, radi česa, tega sicer ne pove, toda ni težko uganiti: krepka in energična roka dr. Korošca je rdečkarjem silno na poti; obregnil se je ob dr. Leskovarja, menda zato, ker ni dobil od tega lističa certifikata, da je smel v imenu mariborskega mesta pozdraviti regenta Aleksandra, čeprav je ta listič zagledal šele 14. julija beli dan, umevno da se tudi zaganja v škola, tudi nek profesor, naši uredniki, Orli in Orlice mu niso všeč; pač pa hvali vse, kar diši po rdečkarjih in komunistih in se silno hujuje ter protestira proti temu, ker naši Nemci in pa nemškutarji se tokrat ne bodo imeli volilne pravice v konstituanto. Pisava že koj prve številke tega lističa je tako ogabna, da bi bilo vsako prerokovanje s tem listom pod čast glasilu kot je „Straža.“

**Zrelotni izpit** na državnem moškem učiteljskem v Mariboru, ki se je vršil pod predsedstvom višjega šolskega nadzornika dr. Poljanca, so napravili: Aparnik Gojmir, Bizjak Justa, Čok Olga, Dubrovič Vladimir (z odliko), Gorišek Simon (z odliko), Gradišnik Stanko, Humar Franjo, Jerončič Marica (z odliko), Kosmač Marija, Kotnik Karel, Kristl Angela (z odliko), Kristl Josip (z odliko), Križman Josip, F. Kurnik, Macarol Vida, Martelane Vladimir, Pečar Marija, Pegan Roman, Pertot Milan, Seršen Ivo, Simončič Drago (z odliko), Suman Betka, Trebše Terezija, Unger Matilda (z odliko), Vodenik Matilda (z odliko), Wittine Josip (z odliko), Zega Josip, Babšek Josip, Lebič Ivan, Novak Marija: osem jih ponavlja izpit v jeseni, eden je odstopil.

**Občnega zbora** Jugoslovanske strokovne zveze mariborskega okrožja, ki se je vršil 11. t. m., se je udeležilo veliko število ljudi, kateri so z vso pozornostjo sledili govorom gg. prof. Bogoviča in dr. Capudra. Zlasti zanimivo je bilo poročilo okrožnega tajnika Krepeka.

**Utonila sta** včeraj zvečer pri kopanju v Dravi v bližini broda na Pobrežju dva mladeniča in sicer: Ivan Arhan, 16 let star, pekovski vajenec, in Domanjko Franc, 14 let star, dijak, oba iz Pobrežja. Drava zahteva vsako leto svoje žrtve.

**Osebe**, ki bi nameravale nakupiti hišo št. 8 v Židovski ulici s stavbiščem 234 ter zemljiško parcelo št. 96 ali hišo št. 4 v isti ulici s stavbinsko parcelo št. 229, 233, 235 in vrtom 95-1 ali oboje skupaj, naj vpošljejo v 14 dneh svoje ponudbe na mestni magistrat Maribor.

**Padanje cen** pri manufakturnem blagu je opaziti tudi v Mariboru. Tvrška J. N. Soštarič n. pr. prodaja blago za 20—30%, nekatere predmete pa celo za 50% ceneje, kakor poprej. Več o tem v inseeamnem delu lista.

**Zobozdravnik** dr. Franc Kartin v Mariboru, Slovenska ulica 9 (v hiši g. Wögerer) ne bo ordiniral od 19. julija do 3. avgusta.

## I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Velik dar za naše Orle. Gospod Jožef Kirar vinogradnik v Sent Petru nize Maribora je daroval za I. slovanski orlovski tabor polovnjak (300 l) izbornega šentpeterskega vina. Bog živi požrtvovalnega prijatelja Orlov! Bog živi posnemovalce!

**Prenočišča** na orlovskem taboru dobiijo samo tisti, ki se bodo legitimirali s taborsko izkaznico.

**Prenočišča** za udeležence I. slovan. orlovskega tabora bodo skupna na slami po šolskih poslopih. Iz župnije se naj takoj naznani, koliko bo moških in koliko ženskih udeležencev. Postelje bodo določene pred vsem za tuje goste. Za te pa se mora natančno naznaniti celi naslov (ime, stan, kraj, pošta).

**Taborske izkaznice** za mariborske okoličane po 10 K razpošilja samo Pisarna odbora za I. slovanski orlovski tabor v Mariboru, Koroška cesta 1, I. nadstropje. Zupnim uradom, kakor tudi posameznikom se določijo v komisijo, torej ni treba pošiljati denarja naprej. Ker se računa ravno iz mariborske okolice na veliko udeležbo, je treba, da si more vsak izkaznico še pravočasno preskrbeti.

**Vstopnice** na tribune k gledališki predstavi, h koncertu se morajo naročiti vse vnaprej v pisarni v Mariboru. Kdor hoče imeti kakšno vstopnico, naj se požuri z naročbo.

**700 hrvatskih dijakov** pride na orlovski tabor v Mariboru s posebnim dijaškim vlakom.

**Kuharji in kuharice**, ki so se javili, dobijo po pošti naznanjeno, kdaj in kje bodo v službi. V vojaških kuhinjah se bo kuhalo samo v nedeljo, po potrebi tudi v soboto. — Prijavljeni, ki ne dobijo poziva po pošti, ne morejo dobiti posla.

**P. n.**, ki so vložili prošnje za šotore na Teznu naj se oglašijo od petka naprej v pisarni, da podpišejo pogoje in uredijo potrebno.

# Mariborska eskomptna banka v Mariboru.

Tasettthofa  
ulica števil 11.

Telefon števil 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

**Sprejema:** Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

**Kupuje in prodaja:** Devize, valute, vrednostne papirje itd.

**Izda je:** Čeka nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

**Daje predujme:** Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

**Daje kredite:** Pod najugodnejšimi pogoji.

**Prevzema:** Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila.

Razna:

**JOSIP NEKREP**

tesarski mojster in  
stavbeni podjetnik v  
Mozartovi ulici 59  
v MARIBORU

se priporoča za popravila in za napravo novih stavb za točno izvedbo

Proda se:

**URE**  
vsake vrste  
sesprejmejo  
v popravilo.  
Zaloga ur  
zlatnine in srebrnine. Cene  
zmerne. Postrežba točna.  
**JAN IGNACIJ, MARIBOR**  
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

**Lepa register kasa**  
in moške kolo se prodajo po nizki  
ceni v Mariboru, Orožnova ulica  
št. 1 na dvorišču.

**Amerikanski**  
journali dvostavnega knjigovodstva  
za trg. in ind. podjetja. Pod  
"Journal" na upravo lista.

**Zaboje (kište)**

za zrnje, okovane na zaklep, tunke ali deke (kible) za žepih prodaja  
**Matija Lah, Maribor,**  
Glavni trg 4.

**MILO KAVA, SLADKOR**

v kockah  
po znižani ceni pri  
**Ignac Tischler, Maribor**  
Aleksandrova cesta 19

**Hrastovi mlinski kolesni podstavki**

(Mühlgründel Eichen), dolgi po 460 m, 4 m, 540 m s čepi (Zapfen) in oklepi (Binge), dva dvovalna cilindri-vitla (Haspel) z vratili (Welle) lesena kolesa razne velikosti na prodaj. Ogleda se lahko vsak dan od 8. do 12. ure popoldne v tovarni za smotnik v Špilju.

Na prodaj je  
**izvrstna peč** za peko kruha (4 kolače) in sušenje sadja s šestimi lesami; zunaj železna, znotraj obzidana s šamotno opeko, takozv. "Welsia-Reformwerke". Postavi se lahko kjekoli, je na kolesih, ter takoj porabna. Služi vsake vrste kurivo. Točno navodilo zraven. Le malo rabljena. Več pove lastnik F. S., Jorski vrh 1 postaja Gor. Sv. Kungota.

**SVINJSKO mast**  
zajamčeno Ia. po najnižjih dnevni cenah na debelo prodaja J. Gigović, Maribor, Glavni trg 21.

**Po ceni manufakturno blago**

je dospelo iz inozemstva in se dobi pri

**J. N. Šoltarič, Maribor, Gosposka ul. 5.**

Sukno za moške obleke, meter K 220—, 260—, 300— itd.

Hlačovina za moške obleke, meter K 70—, 80—, 100— itd.

Izgotovljene moške obleke, suknene K 1500—, 1800—, 2000— itd.

Izgotovljene obleke iz hlačvine, K 600—, 700—, 800— itd.

Izgotovljene meške hlače iz hlačvine, K 140—, 160—, 180— itd.

Izgotovljene hlače za dečke, K 60—, 70—, 80—.

Plavina, močna, meter K 42—, 48— itd. na dveh straneh tisk, meter K 50—.

Pri stari zalogi so se cene primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

**ERDAL**

čistilo za čevlje, sertirano, Vazelinovo surovo v sodih, Vazelinovo belo v sodih, Vazelinovo rumeno v sodih, Flaumruss v sodih, Rebenschwarz v sodih, Sidol in bencin oddaja po najnižji ceni

**PETROLEJSKA DRUŽBA J. MAHORKO, MARIBOR**

**SPECERIJSKO BLAGO**

|                |       |                 |       |
|----------------|-------|-----------------|-------|
| Mast, Ia       | K 46— | Krušna moka     | K 8—  |
| Bučno olje, Ia | " 80— | Krušna moka     | " 9—  |
| Moka 0         | " 11— | Polentni zdrob, |       |
| Moka 00        | " 12— | bel in rumen    | " 8—  |
| Ržena moka     |       | Kmečka polenta  | " 6—  |
| bela           | " 11— | Koruza          | " 630 |
| Krušna moka    | " 750 |                 | pri   |

**J. RANTNER, Maribor**

8 pri „Delavcu“ :: Koroška cesta 8

Kupimo vreče, steklenice in sode po najvišjih cenah. „Jadran“ Trgovska prometna d. o. o. z. v Mariboru, Gosposka ulica 44. Telefon 895.

Dve postelji z vložkom ste na prodaj. Tvorilna cesta števil 28, II. nadst. vrata 7. Od 10.—13. ure. Maribor.

**BENCIN & AVTOOLJE**

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel  
**zastopstvo mineralne rafinerije Dravograd**

ter imam zmiraj v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete za nadrobno razprodajo. V zalogi imam nadalje po najnižjih dnevni cenah vedno najboljše specerijske in kolonijalne pridelke in bode pri meni vsak najboljše postrežen.

**Jakob Preac, Maribor**

(preje Quasdes)

trgovina z mešanim blagom, Gosposka ulica

**STROJNO OLJE & TOVOT MAST**

KONCERT

na krasnem vrtu gostilne  
„Pod Pohorjem“  
v nedeljo, dne 18. julija pop.  
Svira domača priljubljena  
godba. Izborna stara in nova  
vina, sveže pivo, mrzla  
in topla jedila. Vstop prost.  
Za obilen obisk se priporoča  
MIHAEL ŽIVEC, gostilničar.

PEKRAH

Pristaši! Širite naše liste

**BRATA VOŠNJAK**

Najfinejši črni in rjavi  
box-calf in najfinejši  
— črni ševro —

**P T U J**

**Zahvala.**

Povodom prebriske izgube naše nadvse ljubljene hčere, sestre, tete, svakinje in neveste, gospodične

**Katike Gaube**

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, zlasti oč duhovščini, učitelstvu, obmejni finančni straži za nagrobno ob odprtem grobu ter orožu štu našo najglobljejo zahvalo za spremstvo na zadnji poti, ter za mnogoštevilne dokaze ljubavi, kot vence, šopke itd.  
Drago rajsko priporočamo v molitev in blag spomin!

Sv. Jurij ob Pesnici, dne 12. julija 1920.

**Žalujejo ostali.**

**ŽARNICE**

220, 150, 120, 115 in 110 voltov, eno- in pol vatne, visoke in normalne svetljivosti se v vsaki množini po dnevni cenah promptno dobavijo. Naročila na

**J. FORTIČ**

oblastv. konc. elektrotehnik sedaj  
**LJUBLJANA, Slomškova ul. 5**

**POZOR! POZOR!**

**K. Worsche, Maribor**

Gosposka ulica 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporočam svoje bogate zalogo po  
**jako znižanih cenah.**

**Najvarnejša naložba denarja**

**Hipotečni zavod mestne hranilnice v Mariboru, Orožnova ulica 2**

izdaja 4 1/2% zastavnice s kuponi od 1. januarja in 1. julija vsakega leta, katere so po zakonu pupilarnovarne in se uporabljajo za plodnosno naložbo kapitalov občin, cerkva, ustanov, sirotinskega denarja itd. Pravilom odgovarjajoče kritje zastavnic nadzoruje vladni komisar. Za zastavnice jamčijo razni pupilarnovarno vključenih hipotekarnih terjatev še rezervni zaklad po 1.500.000 K in vso ostalo premoženje zavoda. Zastavnice se dobijo po dnevnem kurzu pri hipotečnem zavodu mestne hranilnice v Mariboru. Zavod dovoljuje hipotekarna posojila po 4 1/2%.